Dinsdag 5 December 1944. DAGBLAD 61ste Jaargang No. 4377

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit dagblad verschijnt dagelijks, behalve 's Zondags; abonnementsprijs Bonaire en Curaçao 2 gld.; Aruba 2.50 gld.; Bovenwinden 3 gld.; Suriname en het buitenland 3.50 gld..

Hoofdredacteur: Dr. Joh. Hartog Redactie-adres Consciëntiesteeg 27, telef. 1858; Postbus 80, Willemstad.

Uitgeefster en Administratie: Paulus-drukkerij, Consciëntiesteeg 29, telefoon 1550; Postbus 80, Willemstad, N.W.I. Voor Aruba: J. E. Croes, Postbus 14, Oranjestad; tel. 38.

Onlusten in Athene nog niet onderdrukt.

Geheel Albanië bevrijd.

Alle Duitsers ten W. Maas verdreven.

GEHEEL ALBANIË IS VRIJ.

Scutari, de laatste Noordelijke stad van Albanië, is vandaag bevrijd door drie colonnes van het leger van Kolonel-generaal Enver Hoxha. De stad werd van drie zijden genomen. De Duitsers, die overleefden, wisten het hazenpad te kiezen. Het gehele rijk, waarover Zijne Majesteit, Koning Zog I, eens heerste, is thans bevrijd, op misschien enkele afgelegen bergen in het Noorden na. De hoofdstad Tirana is op 17 November jl. al bevrijd na een bloedige belegering van drie weken, waarbij meer dan 1000 Duitsers eraan gingen en drie honderd gevangen genomen werden. Twee Tiranezen wisten in de nacht van 11 November te ontkomen en dezen meldden aan de belegeraars, dat de Duitsers doende waren alles af te branden en te stelen. Hoxha besloot toen de hoofdstad met alle geweld te nemen. Dat gebeurde in zes dagen tijds. (Tirana, (AP) 5.12), vertraagd).

DE ONLUSTEN IN ATHENE.

Gemeld wordt, dat het niet onmogelijk is, dat George Papandreou, premier van de Helleense regering, zal aftreden.

De EAM — de communistisch getinte groep van nationale bevrijding — heeft het gebod tot ontbinding over te gaan, genegeerd. Papandreou had zulks gelast, gerugsteund door de Britse regering. Naar verluidt heeft Papandreou nog 20 tot 25 politiedistricten aan zijn zijde. Athene was vannacht als het ware onder een tweede belegering. Niettegenstaande de ernst des toestands worden de steeds sterker wordende geruchten, dat Papandreou zal aftreden, nog tegengesproken van officiële zijde. Gisteravond laat heeft Papandreou een ultimatum gesteld aan de ELAS (gewapende militie) van de EAM om Athene tegen middernacht te verlaten.

Bij een nieuwe uitbarsting van de onlusten werd er gisteravond nog een gedood en drie gewond. Dit was in het buurt van het station te Athene, toen de politie trachtte een menigte die zich verzameld had bij de massabegrafenis van de 21 slachtoffers van Zondag, uiteen te jagen.

In de loop van de dag heeft de ELAS, de gewapende afdeling van de EAM, gisteren met vierhonderd man een aanval met machinegeweren gedaan op de Marine-school te Piraeus, de voorstad van Athene. Britse tanks moesten eraan te pas komen de lieden uiteen te jagen. De schermutselingen duurden ongeveer vier uren en drie Britten werden gewond en de tolk van een Britsen officier gedood.

De bovengenoemde Marineschool werd door de Britse-Helleense Marine-strijdmachten gebruikt als hoofdkwartier. Helleense bemanningen bezetten intussen de havenwerken van Piraeu en doordat Britse manschappen hielpen kon het lossen van voorraden, voedsel en andere herstelgoederen, voortgang hebben. Als gevolg van de algemene staking gisteren was hierin stagnatie gekomen. Er is ook nog vuur geopend door de stadspolitie op een Sovjet-missie, die in een auto met rode vlag door de stad reed. De politie heeft zich verontschuldigd door te zeggen, dat zij de rode vlag voor een EAM-banier had aangezien.

Inmiddels is Yanni Yannopoulos door een Grieks gerechtshof al ter dood veroordeeld Yannopoulos werd ervan beschuldigd lider te zijn geweest in een door de nazies opgezette marionettenregering. Hij is de eerste oorlogsmisdadiger, die ter dood veroordeeld is. (Athene, (AP) 5.12).

RAVENNA GENOMEN.

Het Britse 8ste leger heeft Ravena, het Duitse nest aan de Adriatische Zee, ingenomen. (officieel).

DE STRIJD IN WEST EUROPA.

Als volgt luidt het communiqué van gistermorgen uit Eisenhowers Hoofdkwartier:

„De Geallieerde strijdkrachten hebben goede vorderingen gemaakt bij de aanval op de laatste vijandelijke stellingen in het bruggenhoofd over de Maas ten Westen van Venlo. Wij hebben de rivier bereikt in het gebied van de brug en op enkele kleine groepen na den vijand opgeruimd. Vijandelijke sterktepunten bij Wanssum worden eveneens opgeruimd. In deze sector werden de kruispunten van wegen bij Straelen, en Kaldenkirchen gebombardeerd door middelzware en lichte bommenwerpers. Verder naar het Noorden hebben jagers met raketkanonnen machinegeweerstellingen getroffen ten Noord-Oosten van Nijmegen. Jagerbommenwerpers troffen vijandelijke verbindingswegen bij Arnhem, Amersfoort en elders in Nederland. Ook vlogen zij boven Duitsland om spoorwegverkeer bij Stabtlohn, Dolmen en Krefeld aan te vallen en de rangeerterreinen van Grevenbroich.

Onze grondstrijdkrachten in de Roer-vallei hebben het dorp Leiffart schoongeveegd en een tegenaanval in het gebied van Lindern afgeslagen. Roerdorf en Flossdorf aan de Roer zijn in onze handen. Ten Zuiden van Jülich zijn wij de rivier de Inde bij Inden overgestoken en hebben het Oostelijk deel van de stad gezuiverd. De spits van de strijdmacht, welke de rivier overstak, kwam 1350 meter vooruit ten Zuid-Oosten van Inde en veroverde Lucherberg na hevige gevechten. De troepen rukken voort ten Noorden van de weg welke van Zangerwehe naar Keulen loopt. In deze sector vielen jagerbommenwerpers vijandelijke troepen en verdedigingswerken aan ten Noorden van Jülich en troffen zij geschutsstellingen ten Noorden van Düren.

Ten Zuid-Oosten van Hürtgen hebben onze strijdkrachten Brandenberg genomen en bedreigen zij Bergstein ongeveer anderhalve kilometer ten Oosten van waar jagerbommenwerpers aanvallen deden op vijandelijke doelen. In de Saarvallei hebben onze troepen de rivier overgestoken bij Saarlautern en vechten zij in het Oostelijk deel van de stad. De brug over de Saar werd intact genomen, doch staat onder het vuur van de vijandelijk artillerie.

Verder ten Zuiden hebben wij Wilhelmsbronn bereikt en op 3 kilometer ten Zuid-Oosten van de stad staken wij de Duitse grens over. Saar Union werd van den vijand gezuiverd. Jagerbommenwerpers, die over de Duitse grens werkzaam zijn, vielen doelen in Zweibrucken aan. Winsten van 3 kilometer werden gemaakt ten Oosten van Saar Union en verschillende dorpen werden genomen waaronder Wingen aan de Tieffenbach-Ingweiler pas.

Ten Zuid-Oosten daarvan naderen onze eenheden de buitenwijken van Hagenau.

In het gebied van Straatsburg legden middelzware en jagerbommenwerpers het zwijgen op aan kanonstellingen en vielen zij spoorwegverkeer van achter de vijandelijke linies aan. In de Zuidelijke Vogezen drongen onze eenheden Oostwaarts vooruit benoorden Col de la Schlucht. Na felle gevechten werd de hoogte welke de Thur-vallei beheerst genomen. Ons geschut zette een gepantserde trein in dit gebied in brand." (Londen, (AP) 4.12).

De geallieerden hebben in Nederland thans de gehele streek ten Westen van de Maas van den vijand gezuiverd. Gisteren werden luchtaanvallen gedaan op het vervoer in Oost-Nederland, West-Duitsland en op doelwitten in het gevechtsgebied. Ten Noord-Oosten van Amersfoort (dit is dus de belangrijke spoorlijn van Amersfoort over Zwolle naar het Noorden — Red.) werd de spoorlijn aangevallen en doorgesneden. Bij de Ruhr in de omgeving van Dorsten Varseveld, Xanten en Borken werden eveneens aanvallen gedaan. Ten Noord-Oosten van Ahaus deed men een aanval op een troepen trein, in Oost-Gelderland op locomotieven, bij Haltern deed men een aanval op de spoorlijn en tankwagens, bij Munskoer deed men een aanval op de stationsgebouwen en tussen Munster en Mepen tenslotte nog op schepen, locomotieven en treinen.

Felle weerstand biedt men ons aan de Westeroever van de Roer in de omgeving van Jülich. Onze stellingen bij Lucherberg en Luchem konden wij bevestigen.

Ten Zuid-Oosten van Hürtgen maakten wij een weinig voortgang. Gevechtsbommenwerpers deden een aanval op versterkte dorpen in de buurt van Düren: Euskirchen en Uxheim met hun spoorwegemplacementen, Lovenich en Zuipich, verder de fabrieken te Kierdorf.

Van Merzig tot Saarlautern hebben wij nu de gehele Westelijke oever van de Saar. Het dorp Wollerfangen van den vijand bevrijd. Aan de overzijde van de Saar ontmoeten onze troepen felle weerstand. Verder naar het Zuiden hebben wij Thendingen en Dieblingen bereikt. Wij rukten op voorbij Puttlingen. Bij Voellerding en Domfessee ontmoeten wij nog al weerstand van den vijand.

Spoorlijnen en wagens werden aangevallen door het gehele Saargebied. Zo vooral te Reichshofen en beoosten Stutgart. Verschillende dorpen in het Oosten en Westen van de Neder-Vogezen werden van den vijand gezuiverd toen wij Noordwaarts optrokken. In de vlakte van de Elzas maakten wij kleine winsten. Reeds voor in de derde dag worden de gevechten voort in Selestat. In de Opper-Vogezen wordt stelselmatig voortgang gemaakt. Verschillende soorten vliegtuigen deden gisteren een zware aanval op de spoorlijnen in het Ruhrgebied.

De aanval concentreerde zich vooral op Oberhausen. In de afgelopen nacht deden zware bombardementsvliegtuigen in groten getale een aanval op de spoorlijnen en nijverheidscentra Karlsruge en Heilbron. (Geallieerde hoofdkwartier, (AP) 5. 12).

SPOORLIJN RAVENA BOLOGNA DOORGESNEDEN.

Het achtste leger heeft een snelle beweging voorwaarts gemaakt door de verloren vijandelijke verdedigingsposten ten Noord-Oosten van Faenza. De plaatsen Russi en Godo werden ingenomen. De spoorlijn van Ravenna naar Bologna doorgesneden. Bovendien had deze opmars ten gevolge, dat de geallieerden dwars over de hoofdweg tussen Ravenna en Faenza kwamen. De twee genomen plaatsen, Russi en Godo, liggen tussen beide steden in. (Rome, (AP) 5.12).

ZUIDAMERIKAANSE ARBEIDERS.

Vicente Lombardo Toledano heeft zich uit Mexico naar Cali, Colombia, begeven om het Tweede Algemene Congres van Zuid-Amerikaanse Bond van Arbeiders voor te zitten (Mexico, (AP) 5.12).

DUITS HOSPITAALSCHIP GEZONKEN.

Uit het geallieerde hoofdkwartier te Rome wordt gemeld, dat de luchtmacht van het Geallieerde Kustcommando in de Middellandse Zee van het Duitse hospitaalschip „Tübingen" dat zonder verlichting koers zette naar Triëst op 18 November in de grond geboord heeft. Het hoofdkwartier heeft zijn spijt betuigd aan de Duitse autoriteiten. (Rome, (AP) 5.12).

ROOSEVELT REORGANISEERT BUITENLANDSE ZAKEN.

Joseph Grew, gedurende veertig jaren in diplomatieke dienst, is tot onder-secretaris van Buitenlandse Zaken benoemd door President F. D. Roosevelt. Verschillende hoge ambtenaren zijn afgetreden en door anderen vervangen, zo Will Clayton, assistent-secretaris voor handel, Archibald Mc Leish, boekbewaarder van de Boekerij van het Congres, en Nelson Rockefeller, coordinator van Inter-Amerikaanse zaken. De President zeide het vertrek van de assistent-secretarissen, Adolf Berle, Breckinridge Lond en Howland Shaw, zeer te betreuren. Berle blijft hoofd van de Noordamerikaanse afvaardiging op de lopende Luchtvaartconferentie, maar Clayton zal zich bij den President melden.

De President zeide nog, dat andere benoemingen op komst zijn. Zo voorspelde hij de benoeming van Norman Armour, hoofd van de afdeling van Latijns-Amerikaanse Zaken, tot een belangrijke diplomatieke post in het buitenland. Armour is voorheen al in diplomatieke dienst geweest; hij was Ambassadeur in Argentinië.

Grew is twintig jaar geleden ook al eens korte tijd onderse-cretaris van Buitenlandse Zaken geweest, ongeveer vier maanden. Sedertdien is hij ambassadeur geweest in Turkije en Japan. Na zijn terugkeer uit Tokio was Grew assistent van Cordell Hull. Daarna was hij hoofd van het kantoor voor het Verre Oosten.

In 1904 is Grew zijn carière begonnen als consul in Cairo, daarna was hij in Mexico stad, St Petersburg (het tegenwoordige Leningrad), Berlijn, Wenen. (Washington, (AP) 5.12).

VROUWEN-WEHRMACHT.

Uit Londen wordt vernomen, dat de nazies een vrouw-Wehrmacht als helpsters-corps hebben ingesteld. (Londen, (AP) 5.12).

HET RUSSISCH OFFENSIEF.

De strijdkrachten van het Rode leger stormen door het Westen van Hongarije in een opmars om het belegerde Boedapest te omzeilen. Zij hopen zich steeds meer op aan de Zuidelijke oevers van het Balatonmeer op slechts 100 kilometer van de Oostenrijkse grens.

Onder bevel van Maarschalk Feodor Tolbukhin kwamen de Russen op weg naar Oostenrijk gisteren weer 27 kilometer vooruit. De algemene vorderingen hebben hen 20 kilometer dichter bij de grens gebracht dan zij tevoren waren — 95 kilometer van Nagybajom aan het Zuidwestelijk einde van het meer. (Londen, (AP) 3.12).

CHURCHILL OVER DE TOESTAND IN ATHENE.

In antwoord op vragen in het Lagerhuis over de gevechten in Athene zeide Churchill:

„Afgaande op het geen tot nu toe bekend is kan ik niet zeggen wie met het vuren begon. Hellas ziet zich gesteld voor de wanhopigste economische en financiële problemen, afgezien van de onderlinge strijd welke wij pogen tegen te gaan. Wij en onze Noordamerikaanse bondgenoten doen het uiterste om hulp te bieden en onze troepen treden op om bloedvergieting te voorkomen." De Premier verklaarde, dat het Helleense volk zelf zal moeten bepalen of het zich wil vormen in een koninkrijk of een republiek. Doch hij verklaarde openlijk: Tenzij zij in staat zijn een beslissing te nemen zullen wij niet aarzelen met het belangrijke Britse leger dat zich thans in Hellas bevindt en wordt versterkt wet en orde te handhaven."

De leden van het Huis juichten toen hij zeide: „Het valt te betreuren, dat een dergelijke gebeurtenis in Athene moet plaatsvinden nauwelijks een maand na de bevrijding en voeding van de stad." Toen Churchill verklaarde, dat de Britten en Noordamerikanen het uiterste doen om bloedvergieting te voorkomen, applaudiseerde men over het algemeen. Doch enkele Labourleden riepen: „Hoe".

De Premier zeide toen: „Om grotere bloedvergieting te voorkomen is het soms nodig om geweld te gebruiken. De grootste last valt op ons. De verantwoordelijkheid ligt binnen onze Geallieerde militaire spheer — dat is onze spheer waarvoor tot overeenstemming gekomen werd met onze voornaamste bondgenoten. Indien de schade na vier jaren oorlog en militaire bezetting moet worden hersteld en indien het Helleense leven en de staathuishoudkunde moet worden herbouwd en de binnenlandse stabiliteit moet worden gehandhaafd, en in afwachting van de algemene verkiezingen onder behoorlijke condities, moet het gezag van de constitutionele Helleense regering worden aanvaard en over het geheel de wet worden opgelegd." (Londen, (AP) 45.12).

HET NIEUWS VAN VANDAAG

Allereerst vraagt men naar de onlusten in Athene, waar de teruggekeerde regering nu niet bepaald met open armen werd ontvangen. De onlusten hebben nog steeds voortgang, doch zoals in ons hoofdartikel wordt gezegd, men moet nu het hoofd koel houden. Er is gisteren in Piraeus — vlak bij Athene en met een ondergrondse trein hiermede verbonden — een gevecht geleverd bij de Marineschool, die eerst verdedigd werd door de Griekse mariniers, die al spoedig hulp kregen van Britse tanks. Een Brit werd gedood. In Athene zelf heeft de politie de menigte die was saamgestroomd om de massabegrafenis van de 21 slachtoffers van Zondag bij te wonen, uiteen gedreven. Ook hierbij viel weer een dode. Hoewel er geruchten gaan, dat Papandreou, die de steun heeft der Britse regering, zou aftreden, is zulks van officiële zijde tot nu steeds tegengesproken. De geruchten houden evenwel aan.

Inmiddels is het bijkans bevrijde Hellas van de nazieoorlog in een burgeroorlog gewikkeld, die nog wel niet zulke afmetingen heeft aangenomen, dat men van een algemene opstand kan spreken, maar die het gehele land toch hebben lam gelegd.

Ten Noorden van Hellas werd zijn erfvijand, Albanië, thans ook bevrijd. Feitelijk is dit al enkele dagen achter de rug, maar Sid Feder, die daar de oorlog verslaat, schijnt geen kans gehad te hebben, het eerder te versturen. Het wachten is nu op een interessant geval: Of Koning Zog zal terugkeren. Officieel hebben de geallieerden zich nooit over Albanië als geallieerde uitgelaten, maar Churchill, Eden, Hull en anderen hebben bij herhaling laten doorschemeren dat zij Albanië's herstel als een der oorlogsdoelen stellen. Zog schijnt nog geen toebereidingen tot een reis te maken. Dat kan twee oorzaken hebben: de Britten geven Zijner Majesteit geen „exit-permit" of Zog ziet op zijn buurman George van Hellas, die nog wat in Londen gebleven is.

In West-Europa gaat het goed. De gehele oever van de Saar van Merzig tot aan Saarlautern is thans in ons bezit. En zelfs hebben de Noordamerikanen, die de rivier zijn overgestoken, daar hun bruggenhoofd uit kunnen breiden. Maar de tegenstand is ook fel. In Nederland zelf blijft het langzaam gaan.

De Hoofden koel.

De zeer ernstige troebelen in Athene hebben ook op Curaçao beroering gewekt, zo dit na de schietpartijen waarmede de Belgische regering de vorige week haar gezag bevestigde, nog niet was geschied. De communisten onder ons zeggen, dat een en ander vanzelf spreekt.

Degenen die meer aan de kant der Londense regeringenschaar staan, zien er revoluties in.

Er zijn er ook, die het midden houden.

Men kan, afgaande op de berichten, niet ontkennen, dat deze troebelen zeer ernstig zijn. De Belgische regering kreeg in haar terugkeer geen dankbare ovatie.

Weliswaar schaarde zich het grootste deel des volks, voor zover van hier te beoordelen, achter deze regering, maar van harte ging het niet. In Athene heeft de teruggekeerde regering nog minder dank in ontvangst genomen; zeggingschap heeft zij buiten de stad Athene nimmer gekregen. Andere regeringen zijn — behalve die van den Leeuw van Juda, welke naar het schijnt goed onthaald is — nog niet teruggekeerd. Van enkele is het te betwijfelen of zij ooit zullen terugkeren: in Polen bevecht men elkander; in Joegoslavië is het onder druk van buiten tot een compromis gekomen — een compromis is nimmer een oplossing —: in Italië waren de geallieerden niet bij machte de materiële voorziening der bevolking afdoende te regelen, terwijl het politieke dilemma heden in in zijn zoveelste crisis is na de invasie; omtrent het zogenaamd onzijdige Spanje verneemt men de vreemdste geruchten, welke bij elkander gevoegd, zouden doen denken, dat er tenminste drie candidaatregeringen zijn. En omtrent ons eigen land verneemt men, behalve vele zoetelijke verhalen die in vele woorden niets zeggen wordt voorgelicht, moet men eveneens zeer ernstige klachten.

Zelfs omtrent Frankrijk, waar na een tijd van desorganisatie tenslotte een der grootste en meest karaktervaste geesten onzes tijds het bewind in handen nam, hoort men geruchten van conflicten.

In zulk een tijd voegt het de hoofden koel te houden. Vooral wanneer men op zodanige afstand zit en door een zodanig eenzijdig ingesteld nieuwsbureau wordt voorgelicht moet men zich voor ogen houden, dat wij hier feitelijk te weinig weten van wat er gebeurt. De klachten zijn evenwel zo algemeen en zo heftig, dat men ze niet loochenen mag.

Men heeft er soms al een communistische zondvloed in gezien, die geheel Europa zou overstromen. De tijd zal zulks moeten bewijzen, doch zoals de zaken thans staan, geloven wij het nog niet. Geen enkel stelsel wortelt zich vast, of de grond moet er rijp voor zijn. En hoe ontevreden men ook is — en terecht is — wij geloven niet, dat er op het ogenblik bevolkingen in West-Europa zijn die in meerderheid voor het communisme zouden kiezen. Daarvoor zijn de onlusten op het ogenblik trouwens ook te gering in omvang.

Misschien zijn de uitgeweken regeringen, die haar dagen versleten — aan de vrucht kent men de boom — in een zo behoudend land als Engeland, niet meer ingesteld op de toestanden thuis. Dit zou te begrijpen zijn, want ten aanzien van verschillende regeringen zou men dit met reden al in 1939 hebben kunnen vragen. Haar optreden is in vele gevallen zo reactionair, dat men moeite heeft niet aan het Congres van Wenen en de Heilige Alliantie te denken, twee instituten, die er op aanstuurden, na het ochtendgloren van een nieuwe tijd, met wapengeweld overal het ancien régime te handhaven.

De Heren van dat Congres en die Alliantie verstonden hun tijd niet — hun organisaties gingen ten gronde in een vloed van revoluties, oorlogen en mislukte restauraties.

Achteraf bleek, dat het ochtendgloren evenmin tot de volle dag leidde, al bracht het een weinig licht: het liberalisme, waarover juist in ons artikel op pag. 3 van vandaag sprake is, heeft verschillende goede dingen gebracht, maar zijn zon is al spoedig verduisterd.

Thans worden weer organisaties opgezet. Een hele reeks, wie zal ze tellen! En weer licht achter het reactionnaire element van deze organisaties, de schemering van een nieuwe dag. Het communisme, zeggen velen. Misschien dat dit stelsel, evenals het liberalisme, onder de druk der omstandigheden enig succes zal hebben. Wij geloven niet in zijn toekomst, omdat het evenmin als het liberalisme op een grondslag staat die het leven mogelijk maakt

Dat het iets goeds zal brengen in de van gekonkel en intrigues vergiftigde tijd, is misschien mogelijk en dan zal dit een verdienste zijn, die men het communisme evenmin kan ontnouden, als men bijvoorbeeld de ministeriële verantwoordelijkheid als een der goede gevolgen van het liberalisme kan ontnemen.

Veeleer geloven wij, dat — zoals steeds na oorlogen — en uitbarstende jubel der bevrijding gepaardgaande met de botsing van te lang onderdrukte meningen, straks gevolgd zal worden door een enorme inzinking. Een geestelijke inzinking wel te verstaan. Want daarnaast zal er op materieel gebied een tijd van welvaart aanbreken: alles wordt hersteld, overal valt dik geld te verdienen.

Op zich zelf betekent ook dit een mindere kans voor het communisme. Maar evengoed voor de kerken, die toch al zoveel nadeel van de ontwrichtingen des oorlogs hebben ondervonden.

Wij geloven niet aan het praatje, dat de oorlog de mensen naar de kerk dringt. Dat is maar schijn. Marie Pompoen, daar gaat het heen, zoals wij nog gisteren ergens over Palestina lazen: „de bezoeker kan zich thans niet inbeelden, zelfs niet binnen de kerkmuren, in het heilige land te zijn op één bijbelverhaal na, dat van Sodom en Gomorra."

Het is te betwijfelen, of het juist is van terugkerende regeringen terstond met wapengeweld haar gezag te vestigen. Zoals het te betwijfelen is, of het goed is een driftig mens te willen sussen door hem een draai om zijn oren te geven. Vanzelfsprekend moet er orde zijn. Wij vragen ons af, waarom de terugkerende regeringen die niet laten bewaken door de binnenlandse verzetsbeweging.

Niet dat dan alles terstond goed gegaan zou zijn, maar die staat in elk geval dichter bij de huidige omstandigheden in de betrokken landen, dan terugkerende regeringsleden die er misschien nimmer erg dicht bij gestaan hebben. Waarom moet 1815 nog eens worden herhaald?

Het Rode Kruis zendt mensen naar de Oost.

Een bezoek aan de Surinaamse vrijwilligsters en de Curaçaose transportcolonne.

Afscheidsmars door de stad.

De Chef Personeel, Luitenant ter Zee 1ste klasse Huug A. Corsten, ontving gisterenmiddag de Pers in zijn ruim kantoor in het Fort, alvorens gezamenlijk een bezoek gebracht werd aan de Surinaamse vrijwilligsters en de Curaçaose Rode-Kruismensen, die spoedig naar Australië zullen vertrekken. Zij zullen deelnemen aan de bevrijding van Nederlands Oost Indië en hun wacht een zware taak, waarop zij echter volkomen voorbereid zijn.

Gelijk Gastheer Corsten, onder wiens afdeling de gehele organisatie van de reis berust, aan de Pers mededeelde, bestaat de Surinaamse groep uit 15 dames onder leiding van Mevrouw 1e Luitenant L. Stahel-Jordi.

Luitenant Stahel, die Commandante is van het vrouwelijk corps der Stads- en Landwachten in Suriname, zal wederom naar Suriname terugkeren, na haar groep in Australië aan vertrouwde handen te hebben overgedragen.

Op Curaçao voegen zich drie dames, bestemd voor het Vrouwelijk Hulpcorps, bij deze groep: Mejuffrouw Daal (Arubaanse), Mejuffrouw Palm (Curaçaose) en Mejuffrouw Narain (Surinaamse).

De Surinaamse vrijwilligsters zijn gedeeltelijk gerecruteerd uit de Stads- en Landwachten en gedeeltelijk uit de burgerij. Drie van haar zijn gediplomeerde verpleegsters en hebben thans de rang van sergeant. Waarschijnlijk zullen zij bij aankomst in Australië de officiersrang verwerven. Niet allen echter zijn bestemd voor de verpleging. Sommigen zullen in de administratie te werk worden gesteld. Dit is in tegenstelling tot de Curaçaose groep, die geheel voor de verpleging van zieken en gewonden is opgeleid.

De groep uit Suriname arriveerde hier per vliegtuig op 19 en 20 November jl. en werd ondergebracht in de cantine van het Riffort. Hier was zij onder de hoede van den 1sten Luitenant der Schutterij Jacob A. („Japa") Beaujon, die eveneens in het kantoor van den Chef Personeel aanwezig was en samen met hem de pers overal rondleidde.

De Heer Corsten deelde mede, dat de Surinaamse vrijwilligsters op Curaçao verschillende militaire installaties, kampementen, ontspanningsoorden e.d. hebben bezocht en dat overigens veel aandacht aan haar besteed is.

De Aalmoezenier van leger en vloot, Majoor Augustinus van der Meer O.P. heeft in verband hiermede veel medewerking verleend. Zo had de Heer Corsten ook veel lof voor het werk van Sergeant Majoor Radema, iemand die zich steeds op de achtergrond houdt, doch belangrijk werk doet.

Want er moest inderdaad veel getelegrafeerd, geschreven en gesproken worden om de organisatie voor de Curaçaose en de Surinaamse groepen in kannen en kruiken te krijgen. O.a. moest met het oog op de koude voor Europese uniformen gezorgd worden bij aankomst in New York, waar men overigens niet lang zal blijven. De reis zal dwars door de Verenigde Staten naar San Francisco gaan en verder per schip over de Stille Oceaan. Wat de Curaçaose groep betreft: deze bestaat uit 21 mannen en 6 dames. Enkelen zijn Surinamers, die in dit staatsdeel werkzaam waren. Men heeft de mensen gerecruteerd uit de Arubaanse en Curaçaose Transportcolonnes van het Rode Kruis.

De gehele Curaçaose groep staat onder leiding van Onder-Luitenant Piet Rietkerk en oefent sedert Augustus onafgebroken in kazerne-verband. Hiertoe werden allen ondergebracht in de Centrale Post van het Rode Kruis.

Na de persconferentie konden de persmensen zich persoonlijk op de hoogte stellen van een en ander.

Eerst werd een bezoek gebracht aan het Riffort waar Luitenant Stahel de officieren en persmensen ontving. De groep stond op de hoge oude fortmuur aangetreden onder commando van Sergeant Millie Spong. Allen waren gekleed in groene uniformen met de bivakmuts op. Over de vestingwal ging het verder naar de slaapzaal waar de enige zieke lag. Naast elk leger stond een kastje en een kist met de naam van de eigenares. Het geheel zag er eenvoudig doch netjes uit. De Luitenant had een aparte kamer aan het eind van de zaal.

In de cantine werden ververssingen gebruikt en kon men met elkaar praten terwijl de Politiefotograaf Jan Linker het gezelschap op de gevoelige plaat vastlegde. Van het Riffort ging het per automobiel naar de Centrale Post van het Rode Kruis op Mundo Nobo.

Kapitein Dr. Willy P. Maal heette hier de bezoekers, welkom terwijl Commandant Rietkerk bevelen gaf waarop zijn mensen stram in de houding gingen staan. De pers mocht toen inspectie houden, aangevoerd door Boletins Isidor Bloch.

In het gebouw werden de slaapzalen, instrumenten en verbandtassen bekeken. Ook zag men dingen die niet meegaan, doch met circa honderd man van de Transportcolonne achterblijven.

De Curaçaose groep heeft hard geoefend. Behalve dat men medisch onderricht ontving werkte men ook in de verschillende hospitalen van Curaçao. De militaire opleiding genoot men van Sergeanten der Schutterij.

Het Gouvernement van Curaçao heeft de gehele opleiding bekostigd, doch na het vertrek neemt het Rode Kruis alles op zich. In Australië en later in Nederlands Oost Indië wordt men onderdeel van het Koninklijk Nederlands Indische Leger. Men kan in rang opklimmen tot onderofficier.

Na alles gezien te hebben doorkruiste de pers wederom de stad in militaire auto's om de start van het defilé op Pietermaai gade te slaan.

Men trad aan in het nog onvoltooide domein van Dr. Wybojan Goslinga op het Walbeeck Plein. Op het Juliana-plein nam de Schout bij Nacht, Carel J. Baron van Asbeck het defilé af.

Met de muziek van de Politie Harmonie voorop trok men voorbij. Kapitein Maal leidde de troep, bestaande uit de Surinaamse vrijwilligsters, de vertrekkende Curaçaose groep (met helm op) en de rest van de Transportcolonne.

Velen stonden op straat om deze kranige mensen gade te slaan, die onze vrije Nederlandse staatsdelen in het Verre Oosten mede zullen vertegenwoordigen.

Gisteravond werd nog een afscheidsfeestje gehouden op de Centrale Post van het Rode Kruis. Dit afscheid wasnatu urlijk voornamelijk voor de Curaçaoënaars, die nu land en familie verlaten, waarschijnlijk voor niet minder dan drie jaar. Het moge hen goed gaan in het Verre Oosten en wij hopen, dat na volbrachte taak allen behouden zullen terugkeren.

DE GOUVERNEUR NEEMT AFSCHEID VAN DE CURAÇAOSE EN SURINAAMSE VRIJWILLIGERS.

De slag bij Thermopylae door den Landvoogd ten voorbeeld gesteld van wat een kleine groep kan doen.

In een korte, doch indrukwekkende plechtigheid heeft Zijne Excellentie Gouverneur Dr. Piet A. Kasteel hedenmorgen in het Waterfort afscheid genomen van de Curaçaose en Surinaamse Vrijwilligers, die met het Rode Kruis naar Australië zullen vertrekken.

Vergezeld door den Algemeen Militair Commandant en leden van diens Staf arriveerde de Landvoogd even over half negen op het binnenplein waar de Surinaamse dames onder leiding van Luitenant L. Stahel-Jordi en de Curaçaose dames en heren onder leiding van Onder-Luitenant Piet Rietkerk stonden opgesteld.

De 1e Luitenant der Schutterij Jacob A. Beaujon had het commando over het geheel.

Zijne Excellentie schouwde de beide groepen en hield vervolgens een korte toespraak, waarin Zij de bereidwilligheid van de mensen prees om aan de andere zijde van de wereld een zware doch menslievende taak te gaan aanvatten.

Hoewel de oorlog nu beter gaat dan in het begin zal er nog veel te doen zijn en van elken man en elke vrouw zal veel gevergd worden.

Zonder overschatting of onderschatting moet men werken. Beide zijn overdrijvingen en moeten gemeden worden bij zulk een belangrijke onderneming.

De groep is niet groot, doch ook een kleine groep kan veel doen. Er zijn kleine groepen geweest in de geschiedenis, die als een bergmassa zijn blijven staan.

Als voorbeeld refereert de Gouverneur naar Leonidas en zijn 300 man, die bij Thermopylae zo dapper vochten tegen de tienduizenden Perzen.

Als u dit voorbeeld ter harte neemt en uw werk naar voldoening vervult zullen er over 30 of 40 jaar nog mensen zijn in Suriname en Curaçao die zich u zullen herinneren.

In Amsterdam kan men ergens dit van den dichter Huygens zien staan: „Het zeggen is niets. Het doen daar komt het op aan."

Als later in Nederlands Indië de mensen van u zullen zeggen. Die zijn uit Suriname en Curaçao gekomen om ons te hepen, dan betekent het wat. En gij kunt er van op aan, dat bij uw terugkeer het Gouvernement dit in aanmerking zal nemen.

Als de Staten iets voor u kunnen doen, dan ben ik er zeker van dat zij het niet zullen laten.

Ik hoop, dat gij onbeschadigd naar lichaam en geest zult terugkeren en dat uw werk veel vruchten zal dragen voor het herstel van het Koninkrijk.

Met de uitroep van „Leve de Koningin" beëindigde de Landvoogd zijn toespraak.

In de militaire cantine werd als besluit van dit afscheid nog een koele dronk gebruikt.

VIER HANDTEKENINGEN.

Het zo fraai uitgevoerde boekje van Eugene A. Winters met het sprookje van de Prinses en de verborgen schatten blijkt goed te gaan. In een exemplaar tekende de auteur een paar sierbladzijden, waarop Hunne Excellentiën de Gouverneur en Apostolisch Vicarius en voorts Frater Maria Rigobert en Eugene A. Winters zelf hun handtekeningen plaatsten. Dit zal den drukker als dank voor zijn mooie werk worden aangeboden.

ZIE GINDS KOMT DE AUTO.

Hoewel de Sint uit vervlogen eeuwen nog zijn sympathie voor de zeelieden behouden heeft, reist de eerbiedwaardige man thans niet meer per schip. Het is te gevaarlijk, vindt hij. Bovendien is zijn komst overal zo aangenaam, dat hij net zoveel voorrangsvergunningen kan krijgen als hij maar wil. Zo is het ook gelukt op Curaçao te komen. En de afwezigheid van schoorstenen is hier zelfs geen bezwaar meer. De gehele bedrijfsleiding van Sinterklaas heeft zich aangepast aan de nieuwe tijd. Hij zou desnoods het R. K. Zeemanshuis nog wel door een schoorsteen kunnen betreden, maar bijvoorbeeld onze redactie niet. Zo belde Zwarte Piet vanmorgen op, of wij toch even wilden vermelden, dat de Sint vanavond om 20 uur het R.K. Zeemanshuis zal bezoeken met geschenken voor alle zeelieden. Ook stelt de Sint zich voor, zo zeide Zwarte Piet, de ouden van dagen in het Pensionaat Welgelegen te gaan bezoeken. „Zijn leeftijdgenoten dus", zeiden wij. Zwarte Piet vond dat niet juist, want zelfs de ouderen, zo van 70 tot 80 jaar, zijn nog jonger dan Sint Nicolaas, die al heel wat meer jaartjes achter de rug heeft. Of wij dus maar wilden vermelden, dat Sint de jeugdige bejaarden zou gaan bezoeken. Dat doen wij dan bij dezen.

NOTARIS SMEETS TERUG.

Gisteren is Notaris Mr. Anton A. G. Smeets na een reis van een week uit Bogotá naar Willemstad teruggekeerd. De Notaris zal slechts kort hier blijven, want volgende week Vrijdag staat er een reis naar New York op het program.

LUITENANT DUSSEL BEËDIGD.

Het militaire plechtigheid is gistermorgen om 11 uur op de Kustbatterij „Steenrijk" de 2de Luitenant der Schutterij bij de Artillerie D. H. Dussel beëdigd. Verschillende hoge militairen woonden de plechtigheid bij.

RHODOS GEBOMBARDEERD

Een strijdmacht bestaande uit een kruiser en drie torpedojagers van de Britse marine hebben de haven van het eiland Rhodos waar schepen saamgetrokken waren, gebombardeerd. Hierdoor werd den vijand belet de nabij gelegen eilanden te bevoorraden. (Rome, (A.P) 5.12).

NIEUWS VAN OVERAL

— De radio van Parijs zeide, dat de Fransen hun grens aan de Rijn willen en „het is veilig te veronderstellen dat Stalin er niet tegen is". De Gaulle zou deze quaestie alsook de Franse deelneming aan de bezetting van Duitsland met den Russischen leide besproken hebben bij zijn bezoek aan Moskou.

— De Britten in Borma hebben Kalewa bezet. De Chinezen in het Noorden van Birma hebben het vliegveld bij Bhamo genomen.

— De troepen van het achtste leger rukken op na de Duitse tegenstand tussen de Montone en de Lamone te hebben gebroken. Strijdkrachten van het vijfde leger bezetten een enkele voordelige stellingen.

— Het schijnt, dat de Japanners Kitsjang aan de spoorlijn op 145 kilometer ten Zuid-Oosten van Kwe enang bezet hebben. De Noordamerikaanse luchtmacht meldde ten minste er honderd Japanse soldaten gedood te hebben.

— De regen belemmert nog steeds de strijd op Leyte. Geslaagde aanvallen werden gedaan op de vijandelijke scheepvaart in het gebied rondom de Philippijnen.

NIEUW NEDERLAND II.

„De malste dingen".

(Beyen, financieel raadsman der Regering).

Het hoofdstuk „Verkeersvraagstukken" in het onder redactie van Dr. Arie A. van Rhijn verschenen boek „Nieuw Nederland" noemden wij gisteren reeds. Dit hoofdstuk is symbolisch. Het motto, dat wij gisteren als kenmerk van het gehele boek boven onze beschouwing stelden, betreft zeker niet in letterlijke zin de reizen, welke de burgerlieden zullen maken.

Het betreft meer. Het betreft de kenschetsing van een geheel nieuwe wereld, welke wij ingaan.

Het liberalisme van de vorige eeuw is dood. Enige tijd geleden waarschuwde Professor J. Anton de Haas van Harvard in onze club Curaçao alreeds, dat het tijdperk van het liberalisme voorbij is. Paul Rijkens erkent het in „Nieuw Nederland" (blz. 191). De Pausen hebben gelijk gekregen.

De wereld is zoveel kleiner geworden. Als men de volkomen vrijheid van het individu zou handhaven, zou de maatschappij erdoor déraillereren. Maar evenmin als men de volkomen vrijheid van het individu kon handhaven in een nieuwere wereld, kan men thans de volkomen souvereiniteit der staten met het mooie bijkans vergeten Nederlandse woord vrijmachtigheid aangeduid, bestendigen. Dit is het wat de Vice-president van de Raad van State en Voorzitter van de juiste vorige week opgeheven Raad van Advies, Jhr. Mr. F. Beelaerts van Blokland in zijn inleidend hoofdstuk als charter aan het gehele boek geeft. Het gaat in de grote mensenmaatschappij als Mr. Gischler illustreerde aan de hand van het nationale spoorwegnet, waar elke stad, die aan de lijn ligt, op eigen houtje kan ingrijpen.

Daarom moet de nieuwe wereld, voor welke wij strijden, meer internationaal georiënteerd worden. En in dit internationale geheel zal Nieuw Nederland een plaats moeten hebben. Daarom is het jammer, dat de dertien medewerkers van dit boek, bij hun goede gedachten aan Nederland, aan het Nieuwe Nederland, zo weinig aandacht besteden aan de wereldmaatschappij. Is dit het trieste beeld, dat Anne O'Hare McCormick van den breden François-Mauriac ophing, nadat hij enkele jaren oorlog had ondergaan?

Alleen Mr. Dr. J. de Moor, president van de Nederlandse rechtbank in Londen, die „de ontwikkeling van de internationale rechtspraak" in een voortreffelijke studie van omstreeks veertig bladzijden bespreekt, drukt in deze richting. Hij ziet, wat anderen teveel vergeten, met Mr. P. S. Gerbrandy, die over „het geestelijk leven in verband met de oorlog" schrijft, daardoor de grondslag onzer internationale samenleving: de rechtsorde en de eeuwige zedenwet.

Uit wat thans vernomen wordt, treft men schikkingen tot vorming van samenwerking met België en smeedt men er misschien reeds aan een Westeuropees Blok. Dit zou in de goede richting kunnen wijzen. Wij twijfelen er evenwel aan. Wij vrezen dat ook dit alles slechts bedoeld is om de balans van de evenwichtspolitiek in evenwicht te brengen. Als dat zo is, staat de nieuwe oorlog voor de deur. Want de eigenschap van een balans is, dat zij bij het minste of geringste uit het evenwicht slaat.

Toenemende bemoeienis des staats.

Het tijdperk van het liberalisme van ongebondenheid is voorbij. Wij staan aan het begin van een tijdperk van beraamde, gebonden of geleide economie. Dit is dat stelsel waarbij de productiemiddelen in particulier bezit blijven, maar waarbij de productie zelve er niet allereerst is als in het kapitalistisch stelsel, om de winst, maar ter voorziening in de maatschappelijke behoeften. Kleine bedrijven zijn hier onder nog wel, zij het moeilijker dan voorheen, denkbaar.

Deze binding zal zowel nationaal als internationaal zijn. De opbouw van een Nieuw Nederland moet plaats hebben in het geheel der volken. Wij dienen ons bewust te zijn, dat veel van wat door den vijand gebracht werd, zal blijven bestaan. Een vergelijking met de overheersing van dien vroegeren Hitler, dien Napoléon, ligt hier voor de hand. Toen was de pruikentijd in ons land voor goed voorbij. De vijandelijke uitmergeling was gekomen. Hoewel onze voorzaten baden om bevrijding, hebben zij toch, nadat zij gekomen was, veel van de gouvernementele machinerie behouden. Er was in het verleden weinig of niets dat met de deugdelijkheid van wat Napoléon gebracht had kon wedijveren.

Zo is thans in de vier jaren van vijandelijke bezetting de hoog nodige stelselmatige organisatie van ons bedrijfsleven doorgevoerd. In zijn opstel over de Economische Politiek van Nieuw Nederland voorziet Paul Rijkens (blz. 192), dat deze organisatie zeker niet geheel zal verdwijnen. „Er bestonden in Nederland sterke tendensen in de richting van systematische bedrijfsorganisatie en de ervaring leert, dat het bedrijfsleven zodanige samenwerking niet licht weer opgeeft, wanneer zij de gemakken en voordelen er eenmaal van heeft leren kennen. De crisis-organisaties van de vorige oorlog hebben destijds aan de organisatie van het Nederlandse bedrijfsleven een belanglijke stoot gegeven. Het is niet aan te nemen, dat het bedrijfsleven, dat samenwerking en geregeld overleg met de overheid in de eerste jaren sterk zal behoeven, het beginsel ener systematisch opgebouwde organisatie weer zal willen prijsgeven, ook al zal het allicht breken met datgene wat „van vreemde bodem" is, zoals bijv. het leidersbeginsel".

Deze overheidsbemoeienis zal zich allereerst over die ondernemingen uitstrekken welke in het algemeen nut werken, maar zoals Minister Dr. Jan van den Tempel al een jaar geleden in zijn boek „Keep the lamps burning" (blz. 3) beschreef, zal het staatsgezag ook tot binnen de grenzen van het particulier bedrijf gaan ingrijpen. Hier is natuurlijk het gevaar voor neo-fascisme geenszins denkbeeldig; hierover hopen wij evenwel overmorgen nog iets te zeggen.

Allerwegen, niet het minst in Curaçao, worden aan onze vrije economische maatschappij steeds meer perken gesteld. Dat stoot ons, omdat de gemiddelde mens behoudend van aard is en in den Nederlander de vrijheidszin schier onbeteugeld is. Vandaar de wrijvingen. Maar zij moeten er zijn. Wij leven in een overgangstijd. De tijd van het liberalisme is voorbij. Die van georganiseerde socialisatie, van staatssocialisme, staat voor de deur.

Zoals een kind zijn puberteitsjaren moeilijk is, zo zal onze samenleving dat zijn. Er zullen stelsels opkomen en vergaan. Het socialisme heeft er een aan de hand gedaan. Het communisme kwam al met een bewerking ervan. Beiden leren in tegenstelling tot het liberalisme, dat de productiemiddelen in handen der gemeenschap komen. Slechts in de wijze waarop dit zal geschieden ligt beider verschil. Beide stelsels zijn wetenschappelijkwijsgerig onhoudbaar. Toch zullen zij misschien een tijdlang de wereld beheersen, zoals het even onhoudbare liberalisme dit gedaan heeft. Het solidarisme, zoals door Leo XII geleerd en het middenhoudende tussen extremen, zal meer in de lijn ener geordende — d.w.z. op een hoger eindeel afgestemde — samenleving passen.

Onze taak in de opbouw der wereld.

De overgangstijd van het feudalisme tot het liberalisme heeft ongeveer een halve eeuw geduurd. Dat waren jaren van omwentelingen en oorlogen. Of het weer zo lang zal duren? Wij weten het niet. Wel staat vast, dat het met alle narigheden en ellenden een voorrecht is in zulk een tijd te leven. Wij staan aan de drempel van een nieuwe tijd. En wij bouwen daaraan mede. Wij zijn het, die de nieuwe tijd moeten vormen. Dát is onze roeping. Dat is de taak der jongeren in de wereld van thans. Daar zijn er die ook door de oorlog niets geleerd hebben. Die zich verbeelden, dat straks alles wel weer naar het oude zal terugkeren ook op Curaçao.

Zij zullen vergaan. Zij zullen verbrijzeld worden in de maalstroom, waarin ook velen der echte idealisten zullen vergaan. Maar de eersten zullen vergaan als verouderde lieden, die hun tijd niet verstonden. De tweeden zullen vergaan in de ziedende drift van hun ideaal. De wereld is nog nimmer een centimeter vooruit gekomen dan alleen door idealisten. Statistici en bureaucraten mogen het verder uitwerken, maar de stoot geven de idealisten. Dat is de roeping van Jong Nederland!

De roeping tot Nieuw Nederland! Dat is het bruisende onderwerp, dat begin 1943 door Boisot beschreven werd in zijn boekje „De Wedergeboorte van het Koninkrijk". Boisot gaf drie grondslagen: vrijheid, oranje en christendom. Geen terugkeer tot 9 Mei 1940, noemde Boisot zijn tweede hoofdstuk. Maar er is meer nodig dan het verschrijven van klinkende zinnen en alge meenheden, zoals in de prachtige voorzieningen die het Belgische regeringsprogramma aan het bevrijde België belooft. Daar is nodig de bezieling van een ideaal. De roeping tot Nieuw Nederland!

Wat betekent herstel in een land als Nederland? vraagt Mr. J. W. Beyen op blz. 214. Geen opbouw in materiële zin alleen, zegt deze schrijver van het stuk over Financiële Politiek. Het is het herstel van de Nederlandse gemeenschap, het behoud van datgene wat haar karakteristiek was: rijkdom, hoog levenspeil, sociale zekerheid, hecht in structuur, dit alles met de tegenhanger als gevolg van deze welvaart: een hoog niveau van middelmatigheid, gezapigheid, gemakzucht, afkeer van avontuur. „Nederland heeft een grote toekomst. Het klinkt vreemd, maar het is niet meer rijk genoeg, om zich het financieel gejeremieer van vroeger te veroorloven. Het heeft ook in zijn financiële politiek durf nodig. Bij mensen, die van aard voorzichtig zijn, is durf vaak een gevaarlijk ding. Zij doen dan soms de malste dingen. Maar laten wij hopen, dat uit al de ellende, die ons volk doormaakte, de ware, weloverwogen en doelbewuste moed is geboren, die een land in opbouw nodig heeft" (blz. 224).

Laten wij wat wagen! Laten wij niet met een reeks algemeenheden aankomen als in het Belgische regeringsprogramma. Laten wij het wagen. Desnoods met de malste dingen.

De Duitse radio meldde, dat Adolf Hitler een telegram aan Francisco Franco heeft gezonden ter gelegenheid van diens verjaardag (Franco is gisteren 52 jaar geworden — Red.) (New

— **Het Duitse** communiqué beweert, dat het Duitse leger de stad Saarlautern heroverd heeft in een tegenaanval.

— **James Long** seint uit Parijs, dat het derde leger de verovering van Saarlautern practisch voltooid heeft en anderhalve kilometer Noordwaarts is voortgedrongen door de bijliggende dorpen Roden en Fraulautern in de dikke buitenkorst van de Siegfriedlinie.

Saarbrücken wordt onder vuur genomen door Noordamerikaanse achtduims kanonnen op een afstand van nauwelijks 10 kilometer.

— Het verkeer van bommenwerpers van Engeland naar Duitsland is weer druk nadat gisteren 12.000 ton springstoffen geworpen werd op acht spoorwegcentra die van groot belang zijn voor de legers van Veldmaarschalk Gerd von Rundstedt in het Westen. Boven het Kanaal werden de vliegtuigen begunstigd door goed weer.

— **Bij een zeegevecht** in de Golf van Ormoc werd een Japanse torpedojager tot zinken gebracht en ging een Noordamerikaanse torpedojager verloren. Een Catalina-vliegboot redde echter 56 mannen uit het water dat zwart zag van de olie. Het vliegtuig kon pas opstijgen na een aanloop van 5 kilometer. In totaal had het een recordaantal van 63 man aanboord, de bemanning van 7 inbegrepen. Het toestel werd bestuur door Luitenant Joe Ball van Californië.

— **Athene:** George Papandreou is afgetreden. Hij verklaarde dat het beste zal zijn een coalitie-cabinet te vormen, waarin centrum, alsmede links en rechts vertegenwoordigd zijn. Als formateur wordt genoemd Themistocles Sophoulis.

— **Londen:** Churchill heeft een verklaring afgelegd over de onlusten in Athene. Hij zeide, dat EAM een betoging heeft aangekondigd voor 3 December. Verlof hiertoe was al gegeven maar deze werd later ingetrokken. Hierop besloot EAM voor 3 December een algemene staking uit te roepen.

DANKBETUIGING

Voor de vele blijken van oprechte sympathie, die ik ter gelegenheid van mijn zilveren ambtsjubileum bij de Coöperatieve Vereeniging en Nijverheid heb mogen ondervinden betuig ik bij dezen aan allen, in het bijzonder aan het Bestuur en de Leden van genoemde vereeniging mijn hartgrondigen dank.

Ismael I. Cardoze

Departement van Onderwijs en Volksontwikkeling.

De Inspecteur van het Onderwijs in Curaçao, Hoofd van voornoemd Departement, MAAKT BEKEND, dat de examens voor

Stuurlieden en Machinisten ter Koopvaardij

zullen aanvangen op Maandag 15 Januari 1945. Gegadigden moeten zich onder overlegging van de wettelijk voorgeschreven stukken vóór 1 Januari 1945 schriftelijk of mondeling wenden tot het secretariaat der Examencommissie, Departement van Onderwijs en Volksontwikkeling, Johan van Walbeeckplein, alhier (telefoon 1130), alwaar ook nadere inlichtingen te verkrijgen zijn.

De Inspecteur voornoemd,
Dr. W. J. Goslinga.

2—1

Departement van Onderwijs en Volksontwikkeling

De Inspecteur van het Onderwijs in Curaçao, Hoofd van voornoemd Departement MAAKT BEKEND, dat begin volgend jaar wederom nieuwe cursussen van den GOUVERNEMENTS-LEERGANG ter opleiding tot LANDMACHINIST zullen aanvangen.

Voorloopig. Diploma	(Stoom (Motoren	Cursusgeld f. 3.— per maand
Diploma A	(Stoom (Motoren	Cursusgeld f. 3.— per maand
Diploma B	(Stoom (Motoren	Cursusgeld f. 5.— per maand

Tevens zal een nieuwe VOORBEREIDENDE cursus ter opleiding tot LANDMACHINIST aanvangen op welke cursus onderwijs gegeven wordt in dezelfde vakken als op een Nederlandsche avondvakteekenschool. Cursusgeld f. 3.— per maand. Aangifte en verdere bijzonderheden bij den Directeur dezer cursussen, den Heer H. SCHUURMAN, Roodeweg 107, telefoon 2389; van Maandag t/m Vrijdag van vijf uur tot half zeven n.m. vóór 1 Januari 1945.

De Inspecteur voornoemd,
Dr. W. J. GOSLINGA.

CLERICAAL.

Het volgende stuk is overgenomen uit het katholieke blad Veritas, dat na de bevrijding van Maastricht aldaar opnieuw begon te verschijnen. Voorheen was het een sluikblad.

Veritas schrijft dan:

Nauwelijks zijn aan de ene kant de verwijten verstomd, dat Neerlandia op stiekeme wijze zijn invloed tracht te handhaven, of aan de andere kant rijst weer een nieuw spook op: dat van het clericalisme. Veritas zou volkomen geclericaliseerd zijn! (Wat een woord!) Nu zijn er eenmaal mensen, die bang zijn voor een woord, en speciaal voor het woord clericaal. Dat is een overblijfsel uit de liberale tijd, toen liberaal-clericaal een tele tegenstelling vormde. De liberalen zorgden er wel voor, dat het woord clericaal allerlei onaangename bijklanken kreeg als: bemoeiziek, autoritair, de leken behandeld als onmondige kinderen: zo in de geest van het verwijt van politiek-katholicisme, waarmede het nationaal-socialisme steeds onmiddellijk klaar stond om de invloed van het katholiek geloof en de katholieke Kerk binnen tegennatuurlijke grenzen terug te dringen. Uit zeer gegronde angst overigens voor een zeer machtige vijand.

Daarom moet er scherp onderscheid gemaakt worden tussen clericaal en clericaal. Wanneer men dat woord gebruikt, moet men het met zijn toehoorder eerst eens zijn over de inhoud van het begrip dat erdoor wordt uitgedrukt. Wij zijn helemaal niet bang voor het woord; integendeel: wij willen ons dat woord aanmeten als een erentitel. Mits men het verstaat in de simpele en meer moderne zin van: gehoorzaam aan het geestelijk en kerkelijk gezag. En dat is toch voor elk katholiek de meest vanzelfsprekende zaak van de wereld. Wij spraken zo juist van: de meer moderne zin. Ieder die medegeleefd heeft met zijn Kerk weet, dat juist de laatste 75 jaren door alle opeenvolgende Pausen gewerkt is aan een wereld-omwentelende beweging, om nl. de katholieke leken te emanciperen, als wij het zo mogen noemen. Een hoogtepunt van wereldhistorische betekenis in deze beweging was de instelling door Paus Pius XI van de Katholieke Actie. Hierbij werden leken zelfs geroepen om deel te hebben aan de Kerkelijke Hiërarchie. De toekomst zal uitwijzen welke enorme draagwijdte dit gewichtig besluit heeft gehad. ...Wanneer dus op zuiver kerkelijk terrein dit streven officieel tot leidraad wordt genomen, dan is het begrijpelijk, dat op terreinen waar de Kerk als zodanig zich niet rechtstreeks te bewegen heeft, zulks in nog veel sterkere mate het geval is. De tijd is voorbij dat de katholieken alleen passief de lering der Kerk ondergaan en dan verder leven alsof er geen Katholiek geloof bestaat en het openbare leven laten verlopen, totdat... de geestelijken verplicht zijn als zieleherders in te grijpen, ook daar, waar zij veel liever afzijdig waren gebleven.

De tijd is nu voorbij om daarop terug te komen, omdat het de uitdrukkelijke wil van de Katholieke Kerk is en was en blijft, dat de leken hun eigen boontjes doppen. Iets wat in de liberale periode vergeten werd, en dikwijls gemakshalve ontkend. Want wie zijn het, die bang zijn voor het woord: clericaal? Dat zijn juist degenen, die, om welke redenen dan ook, niet wensen de volledige consequenties te trekken uit hun Katholiek-zijn. Die nog steeds menen, dat het geloof een quaestie is van kerkgebouw en sacristie. Die menen, dat ons geloof een dood etiketje is, maar de kern van ons private, gezins- en openbare leven niet raakt. Die bang zijn voor kwezels te worden uitgemaakt, wanneer ze ook buiten het kerkgebouw tonen te geloven, dat God bestaat. Die altijd klaar staan om critiek te oefenen, te onderstrepen of onweersproken te laten tegen al wat katholiek handelt. Die niet beseffen, dat ook zij eens verantwoording moeten afleggen van wat ze voor hun evenmens gedaan en wat ze nagelaten hebben. Die nog steeds in hun daden het Caïnswoord herhalen: „Ben ik dan de bewaker van mijn broer?"

Hoor u het goed: Wij zijn katholiek en dus clericaal, d.w.z. gehoorzaam aan het geestelijk en kerkelijk gezag. Die twee begrippen sluiten elkaar in. Het ene kan zonder het andere niet bestaan. Wij zijn dan ook helemaal niet bang voor de genoemde qualificaties, en nodigen iedereen uit dit voorbeeld te volgen. Wij zullen werkelijk wel in staat zijn elke ongeoorloofde inmenging op ons terrein te ontdekken en te weren, en dat naar alle zijden. Onze jarenlange ervaring in het openbare leven heeft ons juist geleerd, dat deze inmenging het minst te vrezen is van de kant der katholieke geestelijkheid. Zij vragen, zij bedelen juist om onze zelfstandige medewerking aan de gezondmaking der samenleving; zij zoeken juist naar mensen die verantwoordelijkheid durven te dragen, die niet aan de leiband lopen en omvallen als ze worden losgelaten. Met dergelijke weekdieren komt nooit een maatschappij tot stand die enigszins gebaseerd is op de natuurlijke rechten van de mens. Noem ons clericaal: en wij steken onze neus wat hoger de lucht in, omdat wij daar trots op zijn.

Maar gij, die het smalend meent te moeten gebruiken, bedenk dat gij uzelf schuldig maakt aan wat ge anderen verwijt. Geef critiek; best! Maar bouw, bouw mede aan de toekomst van onze stad, onze provincie, ons land, dat nog bevrijd moet worden. Smaal niet ondermijnend, maar roep opwekkend. En wij zullen naar u luisteren, omdat wij samen gaan naar hetzelfde grote doel: een vrij en in vrede gelukkig Nederland.

NEDERLAND

JUIST GENOEG.

Frank Gillard, zeide voor de B.B.C. het volgende:

In bezet Nederland worden de nazies steeds bruter: zij roven, stelen, plunderen en requireren alle beschikbare mankracht voor het aanleggen van verdedigingswerken en het rooien van aardappelen.

Hij kreeg zijn gegevens van mannen en vrouwen die de geallieerde linies hadden weten te bereiken. Deze zeiden o.a. dat de toestand voor de mensen die wat geld hebben, slecht is maar niet wanhopig.

Er is nog steeds een broodrantsoen en er zijn nog aardappelen. Soms zijn er groenten te krijgen.

Op het platteland is er ook nog wel iets extra's te krijgen hoewel de prijzen heel hoog zijn. Een pond aardappelen kost bijvoorbeeld bijna een gulden. De arme mensen in de steden worden gevoed in gemeentelijke keukens, waar aardappelsoep en brood verstrekt worden. Het is juist genoeg om er het leven bij te houden en de wintervoorraad aardappelen slinkt onrustbarend.

In Rotterdam is nog een beetje electriciteit maar in Amsterdam, Haarlem en in vele andere steden is geen electriciteit meer, geen gas en geen steenkool en de Duitsers die al het hout dat zij kunnen krijgen gebruiken om er hun auto's en trucks mee te laten lopen, hebben de bevolking verboden bomen om te hakken en enig ander hout voor huishoudelijk gebruik te benutten.

De mensen gaan buiten de stad om wat dor hout te zoeken zodat zij de volgende dag een beetje vuur kunnen branden. Vrijwel niemand werkt. De dag wordt doorgebracht in de primitieve strijd om het bestaan. Van tijd tot tijd requireren de moffen alle mankracht.

's Morgens heel vroeg voordat men zich nog op straat mag begeven, wordt een cordon van troepen, ten minste een paar honderd man om een bepaald stadsdistrict of om een bepaalde stad gelegd. Dan gaan zij alle huizen binnen en op zoek naar mannen tussen 17 en 60 jaar oud. Zij snijden de bedden open, scheuren de dekens kapot. Er is geen ontsnappen mogelijk. Als een man tracht over de daken te ontkomen of door een achterdeur te slippen, wordt hij zeker gesnapt en op de plaats neergeschoten.

Tienduizend man werden op die manier uit Rotterdam weggesleept. Zij moesten versterkingen aanleggen en aardappels rooien die naar Duitsland werden gestuurd.

Sommigen van hen moesten de gehele weg van Rotterdam naar Arnhem lopen omdat er geen vervoer voor hen was.

EISENHOWER IN NEDERLAND.

Nederlandse mannen, vrouwen en kinderen verdrongen zich rondom Eisenhower gedurende diens bezoek aan het front in Nederland. Zowel aan hem als aan generaal Dempsey werden handtekeningen gevraagd en vele foto's werden van de beide legerleiders genomen.

PARMENTIER VLIEGT NAAR NEDERLAND.

Kapitein Parmentier van de K.L.M. is naar Londen teruggekeerd, van waar hij vluchten maakt naar Nederland om voedsel en geneesmiddelen over te brengen. Parmentier heeft de luchtvaartbesprekingen te Chicago bijgewoond als adviseur van de Nederlandse delegatie.

Een 26 jarig Noordamerikaanse militair, S. T. Mazer, uit Pittsburgh, heeft het Maastrichtse Symphonisch-Orkest gedirigeerd bij een uitvoering gedurende welke Mozarts Symphonie in Es-majeur, nr. 39 en de Slavische dansen van Dvorak.

Deze Noordamerikaanse geniesoldaat had er zijn gehele leven reeds van gedroomd eens een symphonisch orkest te dirigeren. (Aneta

HET BEEST IN ZIJN KOOI.

Professor Dr. Pieter Sj. Gerbrandy verklaarde in een vraaggesprek dat de samenwerking, die uit deze oorlog gegroeid is onder economische, politieke en geestelijke groeperingen een voortgang betekent, die nooit worden prijsgegeven. Over de oorlogstoestand verklaarde de Minister President, dat „het beest in zijn kooi gedreven is". Binnen enkele maanden zal het beest voor goed geketend zijn.

Over N.S.B.-ers en collaborateurs zei hij: „Zij zullen voor eeuwig beschandvlekt zijn. Van velen staat het hoofd los op de schouders.

Sprekend over de taak van de hem vergezellende ministers zei de Premier: De Minister van Justitie zal zorgen, dat de Quislings zo snel mogelijk voor de rechtbank worden gebracht: de Minister van Binnenlandse Zaken zal er voor zorgen dat plaatselijke besturen van de bevrijde gemeenten zo democratisch mogelijk ingericht en ook dat de pers gezuiverd wordt en alle collaborateurs er uit verwijderd worden.